

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT PEDAQOJİ UNIVERSİTETİ

Təsdiq edirəm

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin rektoru

Prof. Cəfər Cəfərov

04 "Noyabr" 2024-cü il

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin

Elmi şurasının 04.11.2024 tarixli

iclasının qərarı ilə (protokol №2)

qəbul edilmişdir.

**Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin
İnklüziv təhsil siyasəti sənədi**

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamından irəli gələn vəzifələrin həlli istiqamətində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (ADPU) təhsil və elmi-tədqiqat fəaliyyətində inklüzivlik prinsiplərinin qəbul edilməsi və həyata keçirilməsi yönündə çalışır. Bu öhdəliyə uyğun olaraq, ADPU inklüziv gələcəyə töhfə vermək üçün aşağıdakı siyasətə sadıq qalır.

Münasibət

ADPU-da inklüziv təhsilin yalnız hüquq deyil, həm də zərurət olduğu hesab edilir. Hər bir tələbənin təhsil hüququna hörmət edilməli və tələbələrin müxtəlif ehtiyac və qabiliyyətlərinə uyğun dəstək göstərilməlidir. ADPU-da bu müxtəliflik dərk edilir, müxtəlif təlim üslublarına və tələbələrin fərdi ehtiyaclarına cavab verən mühit yaratmağa səy göstərilir.

Məqsədlər

- *Bütün tələbələr üçün bərabər imkanların yaradılması:* Hər bir tələbənin təhsildə bərabər imkanlara malik olmasını təmin etmək üçün ADPU ədalətli və inklüziv təhsil mühiti yaratmağı qarşısına məqsəd qoymuşdur. Bu məqsədlə hər bir tələbəyə onların öyrənmə ehtiyaclarına uyğun dəstək və imkanlar verilir.

- *Əlilliyi olan şəxslərin inklüzivləşdirilməsini təşviq etmək və onlara dəstək göstərmək:* Əlilliyi olan şəxslərin təhsildə tam və səmərəli iştirakını təmin etmək üçün ADPU əlçatanlıq standartlarını yüksəldir və əlilliyi olan tələbələr üçün dəstək xidmətlərini təkmilləşdirir. Əsas məqsədlərdən biri də əlilliyi olan şəxslərin öz istedad və potensiallarını tam üzə çıxarmasına şərait yaratmaqdır.

- *Dil, mədəniyyət və ya digər amillərdən yaranan çətinliklərin azaldılması:* Fərqli dil və ya mədəniyyət mənşəli tələbələrin bərabər şərtlərlə təhsildə iştirakını təmin etmək ADPU-nun prioritet istiqamətlərindən biridir. Dil maneələrini aradan qaldırmaq və mədəni müxtəlifliyi qeyd etmək üçün müxtəlif dəstək proqramları və mədəni tədbirlər təşkil edilir.

- *Hər bir tələbənin özünəməxsus potensialını kəşf etməsinə və inkişaf etdirməsinə şərait yaratmaq:* ADPU hər bir tələbəyə öz unikal istedadlarını kəşf etmək və inkişaf etdirmək imkanı vermək üçün müxtəlif tədris və dəstək metodlarını qəbul edir. Tələbələrin fərdi güclü tərəflərinin müəyyən edilməsi və onlara uyğun istiqamətləndirilməsi ADPU-nun əsas məqsədlərindən biridir.

- *Sosial bərabərliyin təşviqi:* ADPU sosial bərabərliyi təşviq etməyə və müxtəlif qruplar üçün təhsil imkanlarının bərabərsizliyini azaltmağa çalışır. Bu məqsədlə məhdud imkanlara malik qruplar üçün dəstək proqramları və siyasətləri hazırlanır və həyata keçirilir.

- *5 il ərzində ADPU-da inklüziv təhsilə çıxış imkanlarının əhəmiyyətli dərəcədə artmasına nail olmaq:* Sağlamlıq imkanları məhdud tələbələrin və müxtəlif ehtiyacları olan digər tələbələrin təhsilə çıxışı və iştirakında əhəmiyyətli irəliləyişlərə nail olmaq.

İstiqamətlər

Inklüziv təhsil hər bir fərdin təhsildə tam iştirakını təmin etmək məqsədi daşıyır. Buraya cinsindən, yaşından, etnik mənsubiyyətindən və ya digər fərqlərindən asılı olmayaraq bütün tələbələr daxildir.

1. *Fiziki əlillik.* Fiziki qüsurlu şəxslər inklüziv təhsillə dəstəklənir. Buraya əlil arabasından istifadə edən, eşitmə və ya görmə qüsuru olan şəxslər kimi fiziki əlilliyi olan insanlar üçün müvafiq şəraitin təmin edilməsi daxildir.

2. *Əqli əlillik.* Inklüziv təhsil siyasəti təhsil proqramlarının öyrənmə əlilliyi olan şəxslərin ehtiyaclarına uyğunlaşdırılmasını nəzərdə tutur.

3. *Dil və mədəni fərqliliklər*. Dil və ya mədəni fərqliliklərə görə dəstəyə ehtiyacı olan tələbələr inklüziv təhsildə əhatə olunur. Buraya dil öyrənmə prosesini asanlaşdırmaq və mədəni müxtəlifliyi əhatə etmək üçün müxtəlif strategiyalar daxildir.

4. *Gender stereotipləri*. ADPU gender stereotiplərinə meydan oxuyur və tələbələrə cinsindən asılı olmayaraq bütün istiqamətlərdə inkişaf etmək imkanı yaradır.

5. *Xüsusi istedadlı tələbələr*. İstedadlı və ya xüsusi qabiliyyətə malik olan tələbələr inklüziv təhsillə dəstəklənir. Bu siyasət tələbələrə öz potensiallarını reallaşdırmağa kömək etmək məqsədi daşıyır.

6. *Sosial-iqtisadi fərqliliklər*. Müxtəlif sosial-iqtisadi təbəqəli tələbələrə inklüziv təhsil vasitəsilə dəstək verilir. Bura iqtisadi çətinliklərin öhdəsindən gəlmək üçün müvafiq resursların təmin edilməsi daxildir.

Strategiyalar

- *Tələbələrin müxtəlifliyini və fərdi ehtiyaclarını nəzərə almaq üçün kurikulumun məzmununun və tədris metodlarının təkmilləşdirilməsi*: Fərqli öyrənmə üslublarına və ehtiyaclarına uyğun kurs materiallarının və tədris metodlarının işlənilib hazırlanması.

- *Əlilliyi olan tələbələr üçün əlçatanlıq standartlarının təkmilləşdirilməsi və müvafiq texnologiya və resursların təmin edilməsi*: Əlilliyi olan tələbələrin təhsildə tam iştirakını təmin etmək üçün kampus infrastrukturunun və rəqəmsal texnologiyaların əlillərə uyğunlaşdırılması.

- *Inklüziv təhsil üzrə akademik və inzibati heyətin hazırlığının gücləndirilməsi*: Müəllimləri və işçiləri inklüziv təhsil üzrə müntəzəm təlim və təlimatla təmin etmək və inklüziv təcrübələri təşviq etmək.

- *Inklüziv təhsildə ailə və ictimaiyyətin iştirakının təşviqi*: Ailələrə, icmalara və digər maraqlı tərəflərə inklüziv təhsil üzrə məlumat, təlim və dəstək vermək, onların iştirakını təşviq etmək.

Tətbiq və nəzarət

- *Siyasətin effektiv tətbiqi*: ADPU inklüziv təhsil siyasətinin səmərəli həyata keçirilməsini təmin etmək üçün müxtəlif tədbirlər həyata keçirir. Bunlara siyasətin bütün işçilər və tələbələr tərəfindən tanınmasını və başa düşülməsini təmin etmək üçün müntəzəm təlim və məlumat sessiyaları daxildir. Bundan əlavə, siyasətin həyata keçirilməsinə nəzarət etmək və istiqamətləndirmək üçün komitə və ya bölmə yaradıla bilər.

- *Tələbə dəstək xidmətləri*: ADPU inklüziv təhsil siyasəti çərçivəsində tələbələrin dəstəklənməsini təmin etmək üçün müxtəlif dəstək xidmətləri təklif edir. Bu xidmətlərə tələbələrə akademik dəstək, rəhbərlik və məsləhət, emosional və psixoloji dəstək kimi sahələrdə kömək etmək üçün xüsusi bölmələr və ya məsləhət mərkəzləri daxil ola bilər.

- *Əlçatanlıq standartlarının təkmilləşdirilməsi*: Kampus binasında və rəqəmsal platformalarda əlçatanlıq standartları daim təkmilləşdirilir. Əlilliyi olan tələbələrin təhsildə tam iştirakını təmin etmək üçün binanın daxilində və xaricində əlçatanlıq tədbirləri həyata keçirilir və rəqəmsal materialların əlçatanlığı artırılır.

- *Əlaqə və nəzarət prosesi*: ADPU mütəmadi olaraq inklüziv təhsil siyasətinin effektivliyinə nəzarət edir və təkmilləşdirmə üçün lazımı addımları müəyyən edir. Bu nəzarət prosesinə siyasətin qarşıya qoyulan məqsədlərə nə dərəcədə uğurla nail olmasının qiymətləndirilməsi, həmçinin tələbələr, işçilər və digər maraqlı tərəflərin rəyləri daxildir.

• *Davamlılıq və təkmilləşdirmə*: ADPU inklüziv təhsil siyasətinin davamlılığını və davamlı təkmilləşdirilməsini təmin etmək üçün mütəmadi olaraq siyasət və təcrübələri nəzərdən keçirir. Bu prosesdə siyasətin uğurlu tərəfləri qorunub saxlanılmaqla yanaşı, təkmilləşdirilməsi lazım olan istiqamətlər müəyyənləşdirilir və siyasət yenilənir.

Resurs və dəstək xidmətləri

Akademik dəstək xidmətləri

ADPU tələbələrin akademik uğurlarını artırmaq üçün müxtəlif dəstək xidmətləri təklif edir. Bu xidmətlərə tələbə dəstək mərkəzləri və ya tələbə uğur mərkəzləri daxil ola bilər. Akademik məsləhət xidmətləri tələbələrə kurs seçimi, öyrənmə strategiyaları və karyera planlamasına kömək edir. Bundan əlavə, tələbələrə əlavə dəstək vermək üçün fərdi dərslər, seminarlar və ya qrup tədqiqatları təşkil edilə bilər.

Psixoloji dəstək xidmətləri

ADPU tələbələrə tibbi və psixoloji dəstək göstərməklə psixi sağlamlığın qayğısına qalır. Bu kontekstdə psixoloji məsləhət və dəstək təklif edən bölmələr və ya mərkəzlər ola bilər. Tələbələrə stresin idarə edilməsi, vaxtın idarə edilməsi və imtahan narahatlığı kimi mövzularda təlimlər verilə bilər.

Əlil tələbələrə dəstək xidmətləri

ADPU sağlamlıq imkanları məhdud tələbələrin təhsildə tam iştirakını təmin etmək üçün ixtisaslaşmış dəstək xidmətləri göstərir. Bu xidmətlərə əlçatanlıq xidmətləri, xüsusi tədris materialları və texnoloji dəstəklər daxil ola bilər. Əlilliyi olan tələbələrə akademik, emosional və sosial dəstək göstərmək üçün xüsusi bölmələr və ya məsləhət mərkəzləri yaradıla bilər.

Kitabxana və informasiya resursları

ADPU tələbələr və işçi heyətinə zəngin kitabxana kolleksiyası və müxtəlif informasiya resursları təklif edir. Bu resurslara rəqəmsal verilənlər bazaları, tədqiqat resursları və informasiya savadlılığı üzrə təlimlər daxil ola bilər.

Texnoloji dəstək

ADPU tələbə və işçi heyətinə texnoloji dəstək göstərməklə rəqəmsal tədris mühitlərini dəstəkləyir. Bu çərçivədə kompüter laboratoriyaları, texniki dəstək xətti və rəqəmsal öyrənmə platformaları kimi resurslar təmin edilə bilər.

Bu resurslar və dəstək xidmətləri tələbələrin akademik uğurlarını artırmaq, onların şəxsi inkişaflarını dəstəkləmək və təhsil təcrübələrini artırmaq üçün təqdim olunur. Onlar həmçinin müxtəlif ehtiyacları və öyrənmə üsullarına uyğun mühitin yaradılmasına töhfə verirlər.